

LASSE HJELTIN haastattelu jatkuu ...

toisten esitysten tekemiseen! Ensi kesäksi on tosin suunnitteilla vaimon kanssa matka Japaniin.

– Ehkä sieltäkin saa joitakin ideoita. Tarinat eri paikoista kiehtovat minua. Aloitin Sampo Lappalaisesta. Olen tehnyt intiaanisadun ”Pikku Vinku”, ohjannut aboriginien legendoihin perustuvan pienen sadun ”Kookaburra nauraa”. Ehkä Japanistakin löytyisi joku myyttinen tarina.

– Minua kiehtoo myös Leonardo da Vinci, hänen elämänsä ja tuotantonsa ja taulu ”Viimeinen ehtoollinen”. Ehkä teen sen pohjalta vielä jotakin.

Salainen haave

– Mielessäni on ollut kreikkalaisen mytologian tarina Ikaroksesta. Ei riitä, että kiipeäisin omakotitalon katolle tai puuhun, pitäisi päästä Ikaroksen tavoin liitelemään taivaalle ja katselemaan kaikkea ylhäältä päin. Tai voisi olla räkkävänä lokkina meren rannalla. Sellaisesta perspektiivistä kirjoittaminen on yksi haaveeni. Tarina voisi lähteä Leonardosta, sitten tulee siipi, toinen siipi, Leonardo muuttuu lokiksi! Tarina elää Lassen mielikuvissa niin vinosti, että varmasti joskus toteutuukin. Lupaan tulla katsomaan!

Perhe ja harrastukset

– Vaimoni Agneta työskentelee toimittajana Radio Österbottenissa. Tykkään hänestä aina vain. En päästäisi häntä millään pois. Meillä on kolme aikuista lasta, Hanna, Anja ja Janne sekä kaksi lastenlasta, Axel 2½ v ja Sofia 6½ v. Lapsista Hanna on sen verran isänsä jalanjäljissä, että tekee gradua vauvateatterista.

Koti, ”hirsitöndö”, on Sundomissa, meren rannalla metsän keskellä, 12 kilometrin päässä työpaikalta. Siellä riittää tekemistä. Pihapiirissä on kolmena kesänä asustanut myös palokärki. – On kiva seurata, kun se hakkaa puuta niin että päreet lentelevät. Merikotkia lentelee taivaalla. Pihassa kulkee kettuja, ilveksiä ja jäniksiä. Korppipariskunta kraakkuu puusta joka aamu, kun haen postia postilaatikosta. Kuljeskelemme paljon metsässä. Se rauhoittaa.

Moottoripyöräilyn olen jättänyt. Kesäisin käyn melomassa. Silloin tällöin sähköilyen työporukan kanssa. Palloilulajit kiinnostavat myös.

Entä elämänohjeesi, mikä se on?

– Hymyile kaikesta huolimatta.

TEKSTI: SALLI HIETIKKO

Harrastuksena nukketeatteri

Asevelikylän koulun opettaja Kirsti Rautamo löysi hoitovapaalla ollessaan mielenkiintoisen harrastuksen. Hän harrastaa nukketeatteria ja on perustanut yhdessä italialaisyntyisen Cosimo Galianon kanssa Nukketeatteri Pikku Aasin.

KUVA: NUKKETEATTERI PIKKUAASI

Cosimo Galiano ja Kirsti Rautamo Hilikka Tuulikki-näytelmän kulisissa.

Mistä ja milloin tällainen harrastus?

Vuorotteluvapaalla ensi syksyyn saakka oleva Kirsti Rautamo kertoo, että lähti nuorena, vastavalmistuneena opettajana vuodeksi Italiaan. Vuosi venyi kuudeksi vuodeksi. Italiassa ollessaan hän teki työtä musiikin parissa ja oppi sinä aikana Italian kielen. Nukketeatteri tuli kuvioiden vasta myöhemmin, kun Kirsti sattumalta tapasi täällä Vaasaan perheensä kanssa muuttaneen Cosimo Galianon.

– Hän kertoi tehneensä Italiassa nukketeatteria ja minä kerroin, että olen tehnyt kesäteatteria lapsille, säveltänyt lastenlauluja ja tehnyt paljon lasten kanssa työtä. Olisipa kivaa tehdä nukketeatteria yhdessä, mietimme. Siitä kaikki alkoi. Nukketeatteri Pikku Aasin he perustivat vuonna 2006 Etelä-Pohjanmaan Kulttuurirahaston myöntämän apurahan turvin.

Perheet mukana esityksen rakentamisessa

Nukketeatterinäytelmänsä Kirsti ja Cosimo ideoivat itse. Teksti, musiikki, lavasteet, nukket, koko esitys on heidän mielikuvituksensa tuotetta. Aiheet, kuten esim. *Pohjolan prinsessa ja merirosvot*, *Maria-Raakelin lammas* tai *Marsilaisten seikkailu roskamaassa*, syntyvät jommankumman ideasta. Kirsti kertoo, että joskus he kirjoittavat juttua yhdessä, joskus erikseen. Suomalainen ja italialainen kulttuuri menevät niissä monesti lomittain. Nukketeatteri-esitykset ovat satua, ja niissä on yleensä jonkinlainen sanoma tai opetus kätkettynä.

– Jokaiselle henkilölle ja eläimelle pitää löytää omanlaisensa äänet. Pitää miettiä, minkä näköinen nukke on, minkälainen luonne sillä on, miten se elehtii ja puhuu, Kirsti selittää. Samoin pitää miettiä näytelmän lavastus. Cosimo tekee nukketeatterityöpajassa lavasteita ja nukkeja. Niiden valmistamisessa apuna

on Cosimon vaimo, Susanne. Kirstin aviomies, Timo nikkaroi apuna lavasteita. Musiikilla on tärkeä osa esityksessä. Sillä saadaan eri asiat nivottua yhteen. Kirsti vastaa siitä.

Lapset ja peili apuna harjoituksissa

– Harjoittelen kotona myös peilin edessä ja näen, miltä nukeilla esittäminen yleisöstä näyttää. Omat lapset, Samuel 5 v ja Isabel 3 v, katselevat ja kommentoivat harjoitteluasioita mielellään. Ja leikkivät sitten omalla tavallaan näytelmän.

Lasten kautta oppii paljon uutta joka päivä. On paljon helpompaa tehdä pienille lapsille nukketeatteria, kun tietää, mikä lasten maailma on. Lapset ovat rehellisiä ja vilpittömiä. Jos he eivät jaksa kuunnella, he alkavat kiemurrella tai karkaavat tuolista. On tärkeää, että on oikeanlaisia näytelmiä oikeanikäisille lapsille.

– Kun kulissit ovat valmiina, alamme harjoitella niissä. Harjoitellessa roolihaamot saavat lopullisen muotonsa. Esityksissä pitää osata napa-

KUVAT: SALLI HIETIKKO

ta lennossa asioita ja pystyä improvisoimaan. Kulisseissa pitää toimia nopeasti ja tietää, mitä tehdään varsinkin jos näytelmässä on monta eri osaa (nukkeja, varjoteatteria jne.).

Esityksen valmistamisessa on suuri urakka

Cosimo on laskenut, että yhden esityksen rakentamiseen, lähtien siitä, kun näytelmä kirjoitetaan, sitä harjoitellaan, tehdään lavasteet, nukket ja muu rekvisiittia, menee aikaa 200–600 tuntia.

– Se on suurin työ. Meillä on nyt kahdeksan näytelmää valmiina. Voimme näytellä niitä vaikka kuinka pitkään. Jokaisen näytelmän nukket ja muut tarpeisto on pakattu omiin matkalaukkuihinsa ja niihin liittyvät lavasteet on omissa kassoissaan. Ne otetaan mukaan autoon, kun lähdetään esiintymään, Kirsti ja Cosimo kertovat.

Oma hommansa on esityksen viemisessä esityspaikalle, joka voi olla milloin missäkin. Jokaista esitystä varten pitää ensin pystyttää lavasteet ja esityksen jälkeen purkaa ne. Yhteen esitykseen kuluu aikaa helposti 6-7 tuntia.

Nukketeatteria voi esittää kaikenikäisille

Nukketeatteriesityksiä pidetään usein vain lapsille tarkoitettuina, mutta nukketeatteria tehdään myös aikuisille. Siinä voidaan ottaa kantaa asioihin.

– Olemme käyneet esittämässä nukketeatterinäytelmiä myös eläkeläisille ja vanhuksille esimerkiksi joulun alla, Kirsti kertoo.

– Nukketeatteri sopii hyvin tähän elämäntilanteeseen, missä minä nyt elän, kun on oma perhe ja pienet lapset. Tämä sopii hyvin yhteen myös opettajan ammatin kanssa, ensimmäisen ja toisen luokan oppilaita koulussa opettava Kirsti Rautamo toteaa.

Kuva ylh. vasemmalla:

Nukketeatterityöpajassa on esillä puolivalmiita kulisseja, nukkeja ja monenmoista tavaraa ja työkalua. Cosimo näyttää, miten nukkea liikutellaan.

Kuva ylh. oikealla: Punahilkka ja mummo Hilikka Tuulikki -näytelmässä.

Kuva alhaalla:

Pukinkulman päiväkodin lapset olivat innolla mukana nukketeatteriesityksessä. Siellä esitetty **Hilikka Tuulikki** pohjautuu tuttuun satuun Punahilkasta. Näyttämöllä on Punahilkkan lisäksi Punahilkkan äiti ja mummo, metsästäjä ja paha susi, joka syö sekä mummon että Punahilkkan.